

PETER DALE SCOTT

Dzsakartába érkezni: vers a terrorról

ll.iv

Írom ezt a verset
az 1965-ös megszárlásról
indonéziaiakét indonéziaiak által

amiről tíz évvel később írhattam egy cikkben
de nem közölték
kivéve Nottinghamet Angliát

egy barátom Malcolm Caldwell akit azóta
szintén megöltek
a tettesről nem szólnak de kitalálom

így látni
pontosan költészet
a CIA és most Peking kambodzsai

gyilkosai a Khmer Szeráj
abban a cikkben úgy becsültem
félmilliót vagy többet

gyilkoltak meg ekkoriban

Noam is megírta
az első kiadója nem jelentette meg

hogy Szudomo admirálist idézzük
az indonéziai juntából
több mint 500 000

és most az Amnesty International
jóval több egymilliónál
ennyit a kiegyensúlyozott prózámról

Ám egyikünk sem tapasztalta meg
a halál átható szagát
az átkelésre nem alkalmas folyókét

amelyek eltömődnek a holttestektől
és ezért van Robert Lowell
hogy még neked a pacifistának is

olyan kevés mondanivalód van róla?
Vagy te kedves olvasó
nézzük csak meg jobban

a megfelelő okokat
te és én
nem élvezzük ennek olvasását

Mint amikor
a meredek Engadinban
megláttuk a néma lavinát

amint leereszkedett a hegyről
haj és szemöldök
elsőként érezni

a seregélyeket
az egyre terjedő
gyilkos szélben

IV.i

Megève tér le
a szívárvány mellett
a vízsugárba

1000 méter csúszólépésben
a nedves fűvön
nevetés amikor célba érünk

hiszi hogy venezuelaival házasodott
és Lausanne közelében él
mondd végre hogy te

akinek otthona a hegyekben
amelyek mindig kéznél vannak
és mindentudóak

ahol csak rebesgetik
a Bilderberg-találkozókat
kapitányairól hogy

úgy kell hangozzon
mint John Bircher akiről
a Rockefellererek között szólunk

az Agnellik és a Rothschildek
akiknek megève-i üdülőjében
kényelmetlen luxusban

szállásoltak el mint küldötteket
a Nemzetközi Diákszolgálat
Bilderberg-találkozók

Bernhard hercegnek csaknem olyan vetélytárs
nélküli hálózatot biztosítva
nemcsak az Európai Mozgalom számára

a német testvéralapítványokkal pénzelve
de a toborzásért is
a régi szolgálati kapcsolatokért

a Lockheed-kifizetések csatornáért
a mérsékelt égövben
Kutatóalapítvány

Antelope Cobbler számára az olasz miniszter
aki megtoldotta a CIA
pénzügyi támogatását

pártok jelöltek számára
és megbízott vezetőknek
minden politikai üldözését

és Szukarno uralma alatt
ami miatt mindezt elmondom –
nem csupán emlékezem

a mocsaras mezők

a Rockefeller-házikónál
a connecticuti völgyben

ahol a Szabadságért Lobbizók felfedezték

a Bilderbergeket 67-ben –
a dzsakartai kifizetések elúsztak

Négy hónappal a puccs előtt

jogi kockázatokkal Lockheed számára
az igen gazdagok iránt

Alamszdzsah generális

*aki megtestesítője
a katonai vállalkozónak*

akit egy Lockheed-feljegyzés

*a második embernek nevezett
a puccs rögvest megvolt*

pénzügyi alapok Szukarno rendelkezésére

*egy Lockheed-hálózat
Genovától Dzsakartáig terjed*

milliók japán hivatalnokoknak

ahol *minden mozdulatot
Washington szentesít*

a pénz Deak közvetítésével

vissza Sig Katajamához
a Kajmán-szigeteken

a Vadvilág Alapot a Szultáni
Erőd Bankja a Bahamákon
Helliwell narkotikum CIA

Richard M. Nixon neve a listán
Bilderbergben esett meg
hogy Bernhard herceget

Baron bemutatta
Edmond de Rothschild
Tibor Rosenbaumig az ICB-től

a Nemzetközi Hitelbank
(amelyet Baron felfedett
a Vesco-puccs után

mint titkos pénzügyi alap forrása
a Moszad számára
Izrael titkosszolgálatá

az ország egyik első
fegyverbrókere)
akinek kollégája Ed Levinson

ez volt a hatalom
a Havana Riviera
és a Serv-U Társaság mögött

a Bobby Baker kifizetések
amelyek kikerültek
1963 novemberében –

A könyvemet firtatta volna
amint a Warren-bizottság állománya
Allen Dulles számára dolgozva

képtelen volt
hogy miért Levinson *pit-boss*-a
McWillie *kockajátékos és gyilkos*

az öreg jó Binion bandával
Dallasban és Fort Worth-ben
akik *megbeszélték Mr. Biggel*

Nem hiszem hogy jobban
bele kellene merülnünk e fázisba
kétszer hozták Havannába

a leginkább mint futára
közeli barátját
Jack Rubyt

Ostoba egy alak
A könyv elment korrektúrára
és lefényképezték

a Zsebkönyvek tavaszi katalógusába
de sohasem publikálták
megszabadítva engem

e vers megírásától
Emlékszel igen
csak egy pillanatra

a forró nap a vállunkon
a ködpárán túl
a mezőből emelkedik ki

Mont Blanc

IV.ii

A Bay Bridge-től
az operából hazafelé jövet
a fényzőrőkre pillanthattál

az Oaklandi Katonai Terminálé
ahol a konténereket megtöltik
proteinbombával és napalmmal

fekete japán hajókba
amelyekben a daruk
meghajolnak akárha aggódó sebészek

a csendes és átlátszó éjben
jószándékú emberek
akikből elsőre is sok volt

aláírták volna a tiltakozási ívet
vagy segítenek a levél
összeállításában a *Times* számára

arról hogy hat hónapon át
az igaztól a hamisig
észak-vietnámi jelentések

az álláspontok egyeztetése
a sohasem közölt levél
a változó zene

örömtüzek az utca nyugalmaért
a könnygáz első foltjai
a Sárga Tenger alattjáró

(kábítószer Bir Surban
Allen térdelve imádkozik
Johnson egészségéért)

a rockköltészeti fesztiválon
szenzáció nélkül a jointom részéről
a különbséget leszámítva

só és cukor között
mintha megráznának
a póre bal karomnál

Owsley ejtóernyővel
az Emberi Légyotton
Mika Carole vállán

egy az enyém hogy láthassák
a Szép új világot
kukacok a rózsában

a parti háziasszonya
néhány drogot kínált az alagsorban
sírt akárha egy gyerek

a CIA személyzete
a helyi vegyészeket segítve
LCD-laboratóriumokat felállítva

az öböl környékén
az eseményeket felügyelve
STP Serenity

a Dow-vegyületektől
és az Edgewood gyáráig
mintha pisztolyból lőtték volna ki

emberek a vasárnap reggelükkel
a puska hatótávolságát céltábláját gyakorolva
Fekete Párducok Ku-Klux-Klán

Nők utaltak szégyenlősen
kimondhatatlan orgiákra
kábszeres meztelenségre

Ed Sanders a Fugs
oknyomozó költészet
Ki a démonokkal ki

*tekintet nélkül mindenre
a következő lépés
vitathatatlan logikájáért*

kétszáz fontnyi százszorszép
Peggy Hitchcock részéről
egy égi bombával ütni Pentagonon

Fort Funston Beach

Barb első meztelensége
deszantos rendőrség tekintete méri fel

kristályvirágok és sárkánygyökerek dűnéi
kenderikék a napban és a ködben
(Lepuffantani egy rendőrt

szent cselekedet)
a nő hínárban és szörfözve
gázolva a vízben mintha mosnák

tiszta mint a fókák

IV.viii

Clifford Geertz éppen
újraolvastam a *Jegyzeteidet*
a bali kakasviadalokról

hogy miként fogadtak
az óvatos falusiak
miután elhagytad

a jávai rendőrállomást
és hogy a mészárlás
a kakasok arénájában magában

miután *a vörös borsot*
ledugták a csőrükön
és fel a segglyukukba

társul az egyéniséghez
a kakasokéhoz
a kakasok megsemmisítéséhez

véráldozat
démonoknak ajánlva hogy
megbékítse kannibalisztikus éhségüket

ábrázolva amint az emberek
nem szó szerint hanem rosszabbul
mintegy elképzelve

azt állítja
hogy ezekből az érzelmekből
épül fel a társadalom

a küzdelemből
amelyet a szörnyűséges Rangda
szemei kidüllednek akárha kelések

a megnyerő Barng szörny
összecsapása a gonosz
és a nevetséges között

Nem az emberekbe vetett hited
Minden egyes kulturális termék
Amelyet firtatok

vagy az értelemnek
az életre való kényszerítése
az emberi lét fő célja

a vergiliusi gyarapszik
a Max Weberhez írt jegyzetében
ám a visszatérő értelmezéseid

a bali mészárszékről
amit aztán úgy hívsz
elbaltázott puccs és a kegyetlen utóélete

Nem azt rovom fel
Hogy a terepmunkádat
Ford és a CIA támogatták

az MTI Központja
ahol Pauker előtt neveztek ki
vagy a kutatásod amellyel megbíztak

amelyben a helyi elitnek
játsszák legjobban a szerepet
Rostov *felszállása előtt*

nem dobom ki a követ
az elülső ablakból
a világ legnagyobb fegyverlaborjából

hiszen tudsz arról
puputánnak és Tyalonarangnak
miként van joga feleleveníteni

a *mészárlás tényét*
a *kakasviadal révén*
a transz színpadiassága

ám miért írtad
*hogy néhány százezer
embert gyilkoltak meg*

*falusiakat más falusiak
noha a hadsereg
is kivégezte őket*

Amikor Saplen is beismeri
Hogy a bali gyilkosságok
Nem kezdődtek el kora decemberig

egészen addig míg
Edhie ezredes különítményei
Drakula elnevezéssel

végzett Kelet-Jáván
*a hadsereg kezdte
majd átadta a bali embereknek*

vagyis a *speciális alakulatoknak*
Naszution és Szuharto
parancsára felállítva

*majd végre leállították a vérengzést
amikor a lángoló házak bűze
a szokásos fölé kerekedett*

a sziget gazdag flórájának illata
Clifford Geertz olykor
a világ nem rejtélyes

szeretnéd ahogy én is
miért nem írsz
egyenesen világosan mint a *Time*

a földről ahová visszatértél
a junta vízumával
és hogyan is írhatasz

integratív forradalomról
hatvanegy országban
betiltott könyvben

Paraguay a Szovjetunió
de az Egyesült Államok nem?

IV.ix

Amikor néhány nyugati játékot
ahol kilopták a Peugeot-nk
hátsó üléséről Saska Kępában

Habozás nélkül mentem
a varsói rendőrségre
a bajszos tiszt

mindent lejegyeztetél
mondanivalóm
csak kevés volt

majd megkérdezte
Az ajtó zárva volt?
gőzöm sincs mondtam

nyilván nem és azt mondta
Proszę pana bocsásson meg
De a jövőben jó lenne

tartsa zárva az ajtaját
Gyermekeink nem láthatják
a nyugatról jövő játékokat

és nem akarhatja
bátorítani őket a büntetükben
azokon a vasárnapokon sétál

Cassie-vel a kék babakocsival
a jólöltözött háziasszonyok
törvénytelenül dollárt kínálva

a duplája mint amit fizettünk érte
azt mondtam a tisztnek
visszavonom a panaszomat

Mosolygott és beszélni kezdett
az életéről amíg rendőr volt
mennyivel könnyebb is volt

miután Sztálin meghalt
azokban a napokban
senki sem akart szólni hozzánk

még a gyerekeink is
bizalmatlanok voltak néha
az iskolában tanultak ellenére

Két órán át beszélgettünk
és sokszor gondolunk rá
amikor olvasom az újságokban

az elnyomott Szolidarnosztyról
hogymiként lehetnek
kivételes pillanatok

bárki így meghaladhatja a történelmet
ma már nem merészelne
ilyen beszélgetésbe bocsátkozni

ám nincs szívem
Mégis e két órában
a rosszul bútorozott kis lyukban

valahogy igazabbnak tűnik
mint az utcai harcok azóta
Az életem könnyebb

Többé nem konzulként
úgy sejttem hogy a mi oldalunkon
az Amerikai Acélvállalat

IV.xvii

És most Kelet-Timor
ahol 1977-ben
az indonéziai miniszter beismerte

talán 80 ezret gyilkoltak meg
vagyis minden nyolcadik embert
a saját kormányuk parakülönítményei

ezek a kedves éjszakai arcok
bogarakkal tele a szemük
1975-től 1977-ig

a *New York Times* tárgymutatója
a bejegyzések Kelet-Timorról
lecsökkentve három oszlopnyiról

öt sornyira

LOSONCZ Márk fordítása

“Coming to Dzsakarta: II.iv, IV.i-ii, IV.viii, IV.xvii” by Peter Dale Scott, from *Coming to Dzsakarta*, copyright 1988, Used by permission of New Directions Publishing Corp.
Source: *Coming to Dzsakarta: A Poem about Terror* (New Directions Publishing Corporation, 1988)